

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

V сесія IX скликання

Р І Ш Е Н Н Я

Київ

№ _____

ПРОЄКТ

Про перейменування вулиці Першого травня у Дарницькому районі міста Києва

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пункту 4 частини першої статті 2, частини третьої статті 4 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», пункту 3 частини першої статті 3, пункту 7 частини першої статті 8, статті 11 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», рішення Київської міської ради від 15 квітня 2022 року № 4571/4612 «Про особливості перейменування об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з російською федерацією та/або її союзниками (сателітами), на період дії воєнного стану в Україні» (зі змінами), з метою деколонізації топоніміки в місті Києві та вшанування пам'яті видатних діячів, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Перейменувати вулицю Першого травня у Дарницькому районі міста Києва на вулицю Ніни Мороженко.
2. Виконавчому органу Київської міської ради здійснити організаційно-правові заходи щодо виконання пункту 1 цього рішення.
3. Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) врахувати в Реєстрі вулиць та інших поіменованих об'єктів у місті Києві положення цього рішення.
4. Внести зміни до офіційного довідника «Вулиці міста Києва», затвердженого рішенням Київської міської ради від 22 січня 2015 року

№ 34/899 «Про затвердження офіційного довідника «Вулиці міста Києва», відповідно до пункту 1 цього рішення.

5. Оприлюднити це рішення у порядку, визначеному законодавством.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань місцевого самоврядування та зовнішніх зв'язків.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОГОДЖЕНО:

Голова постійної комісії Київської
міської ради з питань місцевого
самоврядування та зовнішніх зв'язків

Юлія ЯРМОЛЕНКО

Голова постійної комісії Київської
міської ради з питань культури, туризму
та суспільних комунікацій

Вікторія МУХА

Начальник управління правового
забезпечення діяльності Київської
міської ради

Валентина ПОЛОЖИШНИК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту рішення Київської міської ради
«Про перейменування вулиці Першого травня
у Дарницькому районі міста Києва»

1. Опис проблем, для вирішення яких підготовлено проєкт рішення Київської міської ради, обґрунтування відповідності та достатності передбачених у проєкті рішення Київської міської ради механізмів і способів вирішення існуючих проблем, а також актуальності цих проблем для територіальної громади міста Києва.

Відповідно до Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» російська імперська політика визнається злочинною та засуджується. Пропаганда російської імперської політики та її символи забороняється. Символіка російської імперської політики – це символіка, що включає назви областей, районів, територіальних громад, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топонімії населених пунктів, підприємств, установ, організацій на території України, яким присвоєні імена або псевдоніми осіб, назви подій, пов'язаних із реалізацією російської імперської політики, назви російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів Російської Федерації, що не пов'язані безпосередньо із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури або з культурою поневолених народів Російської Федерації.

Перейменування географічних об'єктів, інших об'єктів топонімії населених пунктів, назви яких містять символіку російської імперської політики, здійснюється з урахуванням висновку Українського інституту національної пам'яті.

Відповідно до фахового висновку експертної комісії українського інституту національної пам'яті щодо належності назв населених пунктів, у яких використано радянську ідеологему «1-ше травня», до символіки російської імперської політики від 29.11.2023, назви населених пунктів, у яких відображено радянську ідеологему «1-ше травня» (рос. «1-е мая»), є такими, що пов'язані з реалізацією російської імперської політики (встановленням радянської влади на території України), й, відповідно до підпункту «є» пункту 4 частини першої статті 2 Закону, належать до символіки російської імперської політики.

На засіданні робочої групи з опрацювання пропозицій та формування переліку об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з російською федерацією та/або її союзниками (сателітами) 07.09.2026 опрацьовано пропозиції, які надійшли для перейменування цього об'єкту та рекомендовано винести на електронне рейтингове голосування пропозицію «вулиця Ніни Мороженко» з варіантами відповіді «так» або «ні».

З 21 по 30 вересня 2026 року було проведено електронне рейтингове голосування в інформаційно-телекомунікаційній системі «Платформа цифрових мобільних сервісів «Київ Цифровий», в якому взяли участь 12867 користувачів, з яких 10719 (83,30%) підтримали перейменування вулиці Першого травня у Дарницькому районі міста Києва на вулицю Ніни Мороженко.

Назва «вулиця Ніни Мороженко» запропонована на честь видатної української астрономки, доктора фізико-математичних наук – Мороженко Ніни Миколаївни. Вона протягом 30-ти років – з 1958 до 1988 року працювала в Головній астрономічній обсерваторії АН УРСР. Присвятила життя вивченню будови Сонця та процесів, які на ньому відбуваються. Її праці щодо природи сонячних протуберанців стали першими у світі і дали старт дослідженням геліофізиків з багатьох країн. Була членкинею Міжнародного астрономічного союзу.

Відповідно до рішення Київської міської ради від 15.04.2022 № 4571/4612 «Про особливості перейменування об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з російською федерацією та/або її союзниками (сателітами), на період дії воєнного стану в Україні» (зі змінами), підготовлено проект рішення про перейменування вулиці Першого травня у Дарницькому районі міста Києва на вулицю Ніни Мороженко.

2. Правове обґрунтування необхідності прийняття рішення Київської міської ради (із посиланням на конкретні положення нормативно-правових актів, на підставі й на виконання яких підготовлено проект рішення Київської міської ради).

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

Закон України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій»;

Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії»;

Рішення Київської міської ради від 15.04.2022 № 4571/4612 «Про особливості перейменування об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з російською федерацією та/або її союзниками (сателітами), на період дії воєнного стану в Україні» (зі змінами);

Розпорядження Київського міського голови від 20.05.2022 № 250 «Про утворення робочої групи з опрацювання пропозицій та формування переліку об'єктів міського підпорядкування, назви яких пов'язані з російською федерацією та/або її союзниками (сателітами)».

3. Опис цілей і завдань, основних положень проекту рішення Київської міської ради, а також очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків для територіальної громади міста Києва від прийняття запропонованого проекту рішення Київської міської ради.

Мета прийняття рішення – деколонізація топоніміки в місті Києві та вшанування пам'яті видатного діяча, шляхом перейменування вулиці Першого травня у Дарницькому районі міста Києва.

Проект рішення містить відомості щодо перейменування вулиці у місті Києві, а саме:

перейменування вулиці Першого травня у Дарницькому районі міста Києва на вулицю Ніни Мороженко;

доручення виконавчому органу Київської міської ради здійснити організаційно-правові заходи щодо виконання цього рішення;

доручення Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) врахувати в Реєстрі вулиць та інших поіменованих об'єктів у місті Києві положення цього рішення;

внесення змін до офіційного довідника «Вулиці міста Києва», затвердженого рішенням Київської міської ради від 22.01.2015 № 34/899 «Про затвердження офіційного довідника «Вулиці міста Києва», відповідно до цього рішення.

Очікуваними наслідками прийняття рішення є деколонізація топоніміки в місті Києві та вшанування пам'яті видатних діячів та подій.

4. Фінансово-економічне обґрунтування та пропозиції щодо джерел покриття цих витрат.

Реалізація даного проекту рішення не потребує додаткового виділення коштів з місцевого бюджету.

5. Інформація про те, чи стосується проект рішення прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та який вплив він матиме на життєдіяльність цієї категорії, а також за наявності зазначається позиція щодо проекту рішення Уповноваженого Київської міської ради з прав осіб з інвалідністю та громадських об'єднань осіб з інвалідністю.

Проект рішення Київської міської ради не стосується прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та не впливає на життєдіяльність цієї категорії.

6. Інформація про те, чи містить проект рішення службову інформацію у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Проект рішення Київської міської ради не містить інформації з обмеженим доступом у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

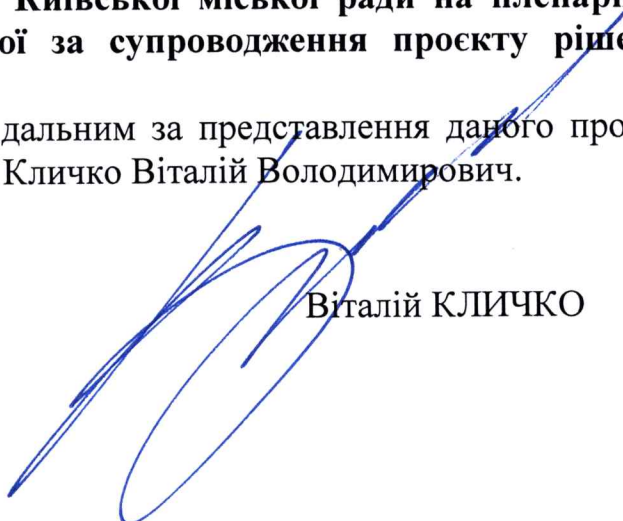
7. Інформація про те, чи містить проект рішення інформацію про фізичну особу (персональні дані) у розумінні статей 11 та 21 Закону України «Про інформацію» та статті 2 Закону України «Про захист персональних даних».

Цей проєкт рішення не містить інформацію про фізичну особу (персональні дані) у розумінні статей 11 та 21 Закону України «Про інформацію» та статті 2 Закону України «Про захист персональних даних».

8. Прізвище або назва суб'єкта подання, прізвище, посада, контактні дані доповідача проєкту рішення Київської міської ради на пленарному засіданні та особи, відповідальної за супроводження проєкту рішення Київської міської ради.

Суб'єктом подання та відповідальним за представлення даного проєкту рішення є Київський міський голова Кличко Віталій Володимирович.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

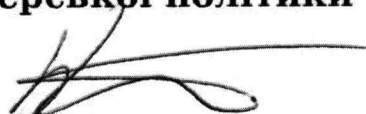
ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Експертної комісії

**Українського інституту
національної пам'яті**

**з питань визначення належності
об'єктів**

**до символіки російської
імперської політики**

Віктор

БРЕХУНЕНКО

25.11. 2023 р.

**Фаховий висновок щодо належності
назв населених пунктів, у яких використано радянську
ідеологему «1-ше травня» (рос. «1-е мая»),
до символіки російської імперської політики**

Нормативно-правова підстава експертизи: частина 2 статті 6 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» № 3005-IX від 21 березня 2023 р. із змінами, внесеними Законом № 3097-IX від 03.05.2023 р.; підпункт 17-3 пункту 4 Положення про Український інститут національної пам'яті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.11.2014 № 684 «Деякі питання Українського інституту національної пам'яті»; Положення про Експертну комісію Українського інституту національної пам'яті з питань реалізації норм Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», затверджене Наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 25.07.2023 № 399 «Про затвердження Положення про Експертну комісію Українського інституту національної пам'яті з питань реалізації норм Закону України "Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії"» із

змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства культури та інформаційної політики України № 429 від 15.08.2023 № 429, Наказ Українського інституту національної пам'яті від 05.10.2023 № 35 «Про утворення Експертної комісії з питань визначення належності об'єктів до символіки російської імперської політики».

Визначення термінів у розумінні статті 2 Закону:

російська імперська політика (російська колоніальна політика) – система заходів, що здійснювалися органами управління, збройними формуваннями, політичними партіями, недержавними організаціями, установами, підприємствами, групами чи окремими громадянами (підданими) Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Російської Федерації, спрямованих на підкорення, експлуатацію, асиміляцію Українського народу;

пропаганда російської імперської політики – публічна глорифікація або виправдання російської імперської політики, поширення інформації, спрямованої на виправдання російської імперської політики, а також публічне використання продукції, що містить символіку російської імперської політики, публічне заперечення злочинів (репресивних заходів) проти Українського народу;

русифікація – складова російської імперської політики, спрямована на нав'язування використання російської мови, пропагування російської культури як вищих порівняно з іншими національними мовами та культурами, витіснення з ужитку української мови, звуження українського культурного та інформаційного простору;

символіка російської імперської політики – символіка, що включає, у тому числі, назви населених пунктів, яким присвоєні назви подій, пов'язаних із реалізацією російської імперської політики, назви російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів Російської Федерації, що не пов'язані безпосередньо із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності,

науки, культури або з культурою поневолених народів Російської Федерації.

Предмет експертизи: відповідність назв населених пунктів, у яких використано радянську ідеологему «1-ше травня» (рос. «1-е мая»), вимогам Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (далі – Закон).

Поява назв географічних об'єктів на базі поняття «1-е травня» (рос. «1-е мая»), жодним чином не пов'язана з розвитком питома української топонімії, а була втіленням російської імперської політики радянського зразка.

Після завоювання більшовицькою Росією Української Народної Республіки новітня імперська влада поширила на територію України відзначення 1 травня як одного з основних більшовицьких свят. Отже, святкування цього дня набуло політичного та ідеолого-пропагандистського забарвлення, тісно поєднаного з ідеєю відновлення засобами топоніміки єдиного російського імперського простору. Так, згідно з Декретом Ради народних комісарів РСФРР від 14 квітня 1918 р., «Особливий Комісії з народних комісарів просвіти і майна республіки ... доручається невідкладно підготувати декорування міста в день 1-го травня та заміну написів, емблем, назв вулиць, гербів і т. п. новими, що відображають ідеї й почуття революційної трудової Росії». На території України масштабні перейменування на честь «пролетарського» свята стали яскравим прикладом масової ідеологічної топонімічної номінації, спрямованої на глорифікацію пролетаріату як гегемона класової боротьби, рушійної сили Жовтневого перевороту 1917 р. та майбутньої «світової революції», а гасло «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!» стало незмінним елементом державного герба відновленої у вигляді СРСР Російської імперії та союзних радянських республік.

У практиці такої номінації показовий приклад міста *Первомайськ* Миколаївської області. У 1919 р. на мітингу з нагоди відзначення 1 травня командир 1-го комуністичного партизанського загону Т. М. Гуляницький запропонував об'єднати *Ольвіополь*, *Богопіль* та *Голту*, що належали на той час до 3-х різних повітів, в одне місто і «назвати його на честь міжнародного пролетарського свята – Первомайськом». У липні того ж року цю ініціативу підтримав голова ВУЦВК Г.І. Петровський, а Президія ВУЦВК ухвалила рішення про утворення повітового міста *Первомайська*.

Саме свято 1 травня було закріплено в Кодексі законів про працю та отримало назву *День Інтернаціоналу*. Згодом назву цього свята змінювали відповідно до політичної кон'юнктури: *Свято міжнародної солідарності пролетаріату* (з 1930 р.), *Бойове свято міжнародного пролетаріату* (з 1943 р.), *День всесвітнього свята трудящих* (з 1946 р.), *День міжнародної солідарності трудящих* (1970-1991 рр.).

Станом на сьогодні в Україні лише назв населених пунктів, пов'язаних із глорифікацією «пролетарського свята», зафіксовано понад 60, а кількість об'єктів топонімії населених пунктів, названих на честь 1 травня, станом на кінець 2018 року становила майже 600.

З огляду на викладене вище, **назви населених пунктів, у яких відображено радянську ідеологему «1-ше травня» (рос. «1-е мая»), є такими, що пов'язані з реалізацією російської імперської політики (встановленням радянської влади на території України), й, відповідно до підпункту «є» пункту 4 частини першої статті 2 Закону, належать до символіки російської імперської політики.**

Члени Експертної комісії Українського інституту національної пам'яті з питань визначення належності об'єктів до символіки російської імперської політики:

БАЧИНСЬКА Олена Анатоліївна

БРЕХУНЕНКО Віктор Анатолійович

ВЕРБИЧ Святослав Олексійович

ГЕНЕРАЛЮК Леся Станіславівна

ГРЕЧИЛО Андрій Богданович

НАУМОВ Сергій Олександрович

РУБЛЬОВ Олександр Сергійович

СОКИРКО Олексій Григорович

СКРИПНИК Анатолій Юрійович

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

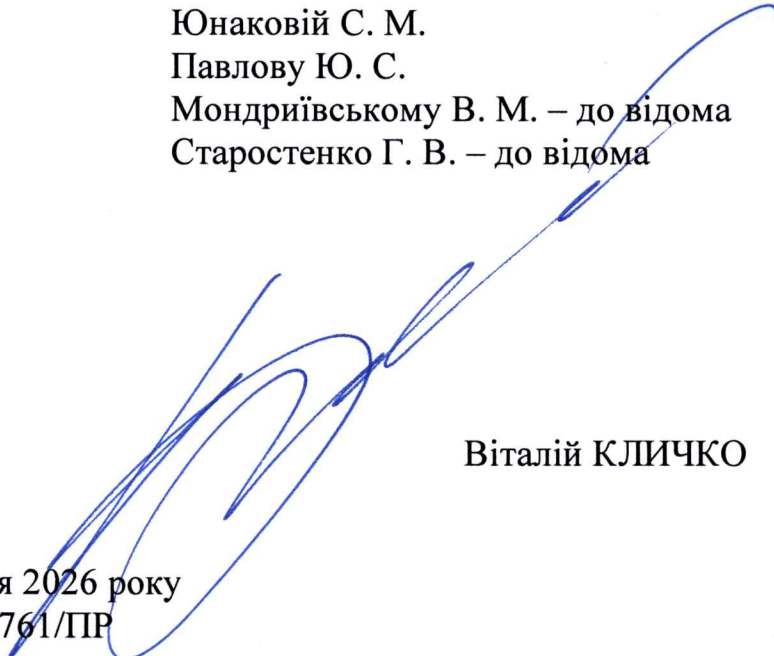
Ярмоленко Ю. О.
Мусі В. В.
Положишник В. О.

Прошу розглянути проєкт рішення від 14.10.2026
№ 08/231 – 761/ПР в установленому порядку.

Омельченко А. В.

Для контролю за проходженням та тиражування.

Юнаковій С. М.
Павлову Ю. С.
Мондриївському В. М. – до відома
Старостенко Г. В. – до відома

Віталій КЛИЧКО

“14” жовтня 2026 року
№ 08/231 - 761/ПР